

**УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ"ЗЕМЕДЕЛИЕ"
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ: (П)
(Д-Р ГЕОРГИ ТАХОВ)**

(Дата на утвърждаване: 26.11.2024 г.)

УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

„Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделски стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“ и „Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделски стопани, производители на зърнени и маслодайни култури, за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Правно основание

1.1. Раздел 2.1. и съотносимите разпоредби от Временна рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна („Кризисна рамка“);

1.2. Чл. 11, ал. 2, т. 1 и чл. 12, ал. 1, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители;

1.3. Решение на Управителен съвет на Държавен фонд „Земеделие“ с Протокол № 225 от 28.02.2024 г., Протокол № 228 от 07.05.2024 г., Протокол № 229 от 16.05.2024 г., Протокол № 235 от 07.10.2024 г. и Протокол № 236 от 26.11.2024 г.

2. Цел на помощта

Осигуряване на ликвидност за земеделските стопани от първичното селскостопанско производство – животновъди, отглеждащи едри и дребни преживни животни, пчелни семейства, производители на плодове и зеленчуци, маслодайна роза, винени лозя, тютюн, пшеница, царевица, ечемик, слънчоглед и рапица, за да се смекчат негативните ефекти на руската агресия срещу Украйна, наложените санкции и предприетите ответни мерки, и да се осигури непрекъснатостта на икономическата дейност.

3. Вид и форма на помощта

Помощта се предоставя на два транша – първи и втори транш.

Помощта се предоставя под формата на преки безвъзмездни средства на земеделски стопани от първичното селскостопанско производство – животновъди, отглеждащи едри и дребни преживни животни, пчелни семейства, производители на плодове и зеленчуци, маслодайна роза, винени лозя, тютюн, пшеница, царевица, ечемик, слънчоглед и рапица за компенсиране на част от повишените разходи за производство.

4. Бенефициери

4.1. Помощта се предоставя на земеделски стопани – животновъди, отглеждащи едри и дребни преживни животни, пчелни семейства, производители на плодове и зеленчуци, винени лозя, маслодайна роза, тютюн, пшеница, царевича, ечемик, слънчоглед и рапица, които:

- са регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители (не се отнася за тютюнопроизводители);
- са регистрирани по реда на Наредба № 22 от 21 декември 2016 г. за реда за воденето на регистър на тютюнопроизводителите и регистър на лицата, които притежават разрешение за изкупуване на суров тютюн и регистрирани през 2023 г. в Регистър на тютюнопроизводителите – при кандидатстване за тютюн;
- са регистрирани в Лозарския регистър поддържан от ИАЛВ за 2023 г. – при кандидатстване за винено грозде;
- отговарят на определението за малки и средни предприятия съгласно Приложение I от Регламент (ЕС) 2022/2472;
- не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или да не са обявени в несъстоятелност;
- не са в производство по ликвидация.
- нямат изискуеми задължения към Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ):
  - В случай на налични изискуеми и ликвидни задължения към Фонда, същите се прихващат от помощта.

➤ В случай на наличие на сума за възстановяване във връзка с прилагане на схема за държавна помощ „Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделски стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“ през 2022 г., в изпълнение на т. 8.б., б. „б“ от утвърдените указания по цитираната схема за подпомагане с Решение на УС на Фонда, Протокол № 202 от 08.11.2022 г., бенефициерите възстановяват дължимата сума (главница и дължима лихва, изчислена към датата по т. 4.3. на Раздел II от настоящите указания). За целта кандидатите предоставят **декларация /информирано съгласие/**, което е неразделна част от заявлението за подпомагане по настоящата схема. Погашението се извършва чрез прихващане от оторизираната сума по настоящата схема за държавна помощ.

4.2. Помощта не се предоставя на предприятия, които не са изпълнили разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар.

4.3. Специфични изисквания според направление за кандидатстване:

4.3.1. Едри и дребни преживни животни:

а) На подпомагане подлежат земеделски стопани, с подадено заявление по реда на Наредба № 4 от 30.03.2023 г. *за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и за животни* за кампания 2023, които са заявили за подпомагане животни, по която и да е от интервенциите за обвързано подпомагане за животни и/или по Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ 3), отглеждащи едри и/или дребни преживни животни.

б) Земеделските стопани по т. 4.3.1, б. "а" се подпомагат за установения брой животни, след извършените административни и/или проверки на място, с изключение на проверката за реализация на продукцията по интервенциите за обвързано подпомагане за животни и/или по Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ 3) за Кампания 2023 както следва:

- Интервенция за обвързано подпомагане на млечни крави (МлК);
- Интервенция за обвързано подпомагане на млечни крави, включени в развъдни програми (МлК-РП);
- Интервенция за обвързано подпомагане на говеда в планински райони (Г-пл);
- Интервенция за обвързано подпомагане на месодайни крави (МеК);
- Интервенция за обвързано подпомагане на месодайни крави, включени в развъдни програми (МеК-РП);
- Интервенция за обвързано подпомагане на биволи;
- Интервенция за обвързано подпомагане на крави от застрашени от изчезване породи (К-ЗП);
- Интервенция за обвързано подпомагане на овце и кози, включени в развъдни програми (ДПЖ-РП);
- Интервенция за обвързано подпомагане на овце и кози в планински райони (ДПЖ-пл);
- Интервенция за обвързано подпомагане на овце и кози от застрашени от изчезване породи (ДПЖ-ЗП);
- Интервенция за преходна национална помощ за овце-майки и кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ 3).

в) Данните за броя на допустимите за подпомагане по настоящата схема животни в стопанството на кандидата, се определя въз основа на данните в ИСАК.

4.3.2. Пчелни семейства:

а) На подпомагане подлежат земеделски стопани, отглеждащи пчелни семейства през **2023 година**;

б) Допустимият за подпомагане брой пчелни семейства се определя на база предоставена справка от Изпълнителният директор на БАБХ, съдържаща броя на наличните **пчелни семейства към 30.09.2023 г.** отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, както и собственик на пчелните семейства, идентифициран с единен граждански номер/единен идентификационен код. Справката се предоставя на ДФЗ в срок до три работни дни преди началото на приема определен в Раздел II, т. 4.1 от настоящите указания.

4.3.3. Плодове и зеленчуци, винено грозде, маслодайна роза и тютюн:

а) На подпомагане подлежат земеделски стопани, с подадено заявление по реда на Наредба № 4 от 30.03.2023 г. *за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и за животни* за кампания 2023, които са заявили площи по интервенциите за обвързано с производството подпомагане за плодове и зеленчуци, както и площи с винени лозя, маслодайна роза и картофи заявени по интервенция „Основно подпомагане на доходите за устойчивост“ (ОПДУ).

б) Земеделските стопани по т. 4.3.3, б. "а" се подпомагат за допустимите площи, установени след извършен административен контрол по ОПДУ за Кампания 2023,

съобразно предоставените окончателни данни за специализиран слой „Физически блокове“ от МЗХ към 01.03.2024 г., определени за нуждите на настоящата схема за държавна помощ.

Интервенциите за обвързано с производството подпомагане за Кампания 2023, са както следва:

- Интервенция за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове (основна група: ябълки, круши, кайсии и зарзали, череши, вишни, праскови и нектарини, ягоди, малини, сливи (*Prunus domestica*) и десертно грозде.) (ИП);
- Интервенция обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планинските райони;
- Интервенция за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжан) (ИЗ ДККП);
- Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (пипер) (ИЗ – П);
- Интервенция за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (лук и чесън) и картофи за нишесте (ИЗ – КЛЧ);
- Интервенция за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши) (ИЗ – МЗДП);
- Интервенция за обвързано с производството подпомагане на доходите за оранжерийно производство (ИОП);

в) Данните за допустимите за подпомагане площи по настоящата схема се определят въз основа на данните в ИСАК.

г) Тютюнопроизводители се подпомагат за засети площи с тютюн през 2023 г. Допустимите за подпомагане площи с тютюн се определят на база площите, вписани в Регистъра на тютюнопроизводителите за 2023 г. Данните се предоставят от Министерство на земеделието и храните (МЗХ) на ДФЗ в срок до три работни дни преди началото на приема определен в Раздел II, т. 4.1 от настоящите указания.

д) Допустимите площи за **отопляеми оранжерии** се определят на база площите, установени след извършен административен контрол по ОПДУ за Кампания 2023, съобразно предоставените окончателни данни за специализиран слой „Физически блокове“ от МЗХ към 01.03.2024 г., определени за нуждите на настоящата схема за държавна помощ и след извършена проверка на място от ДФ „Земеделие“. Проверява се дали отопляемите оранжерии са функционирали през периода на стопанската 2022 г. - 2023 г., като за целта се представят документи (за ел. енергия, горива и др.). В случай, че на площите, заети с отопляеми оранжерии вече са извършвани проверки на място по схемите и мерките за стопанската 2022 г. – 2023 г., прилагани до момента, ДФЗ може да използва резултатите от тези проверки и за настоящата помощ. В случай, че при извършената проверка се констатира, че част и/или цялата заявена площ **не функционира като отопляема** оранжерия, същата се подпомага като неотопляема.

За целите на настоящата схема оранжерия с инсталация за отопление е всяка оранжерия, в която има изградено съоръжение/инсталация, което води до затопляне на помещението, работещо на ток, газ, твърдо или течено гориво и прави възможно отглеждането на културите (домати, краставици, пипер, ягоди и малини).

е) допустими за подпомагане са земеделските стопани отглеждащи плодове и/или зеленчуци, които през 2023 г. имат унищожени на 100% площи, както и констативен протокол за установяване на щетата.

Проверката е на база Регистър на издадените констативни протоколи за 2023 г., изготвен от МЗХ.

Допустимите за подпомагане площи за кандидат с констативен протокол, отразен в Регистъра на констативните протоколи за 100% пропаднали площи, издадени през 2023г. за съответната култура, се определят на база допустимите площи, установени след извършен административен контрол по ОПДУ за Кампания 2023, съобразно предоставените окончателни данни за специализиран слой „Физически блокове“ от МЗХ към 01.03.2024 г., определени за нуждите на настоящата схема.

4.3.4. Зърнопроизводство: пшеница, царевича, ечемик, слънчоглед и рапица

а) На подпомагане подлежат земеделски стопани с подадено заявление по реда на Наредба № 4 от 30.03.2023 г. *за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и за животни* за Кампания 2023, за площите, върху които за стопанската 2022 г. – 2023 г. са отглеждали следните култури: пшеница, царевича, ечемик, слънчоглед и рапица, декларирани по интервенцията „Основно подпомагане по доходите за устойчивост“ (ОПДУ) за Кампания 2023.

б) Земеделските стопани по т. 4.3.4, б. “а“ се подпомагат за допустимите площи установени след извършен административен контрол по ОПДУ за Кампания 2023 съобразно предоставените окончателни данни за специализиран слой „Физически блокове“ от МЗХ към 01.03.2024 г., определени за нуждите на настоящата схема за държавна помощ. Допустими за подпомагане са и площи със заявена култура при дерогация по ДЗЕС8, съответстваща на културите, които се подпомагат в сектор „Зърнопроизводство“ по настоящата схема за държавна помощ (пшеница, царевича, ечемик, слънчоглед или рапица).

5. Срок на прилагане:

5.1. Приемът на заявления по схемите за първи транш стартира след нотификация към службите на Европейската комисия и след решение на УС на ДФЗ;

5.2. Изплащането на средствата ще бъде след постановяване на положително решение на Европейската комисия за съвместимост с правилата в областта на държавните помощи и след утвърждаване от УС на ДФЗ на бюджет по помощите.

5.3. Помощите се прилагат от датата на решението на Европейската комисия **до 30.06.2024г.**

5.4. За втори транш помощите се прилагат до 31.12.2024 г.

5.5. Изплащането на средствата за втори транш се осъществява на основание подадените заявления от първи транш и се явява частично доплащане по помощите.

5.6. Доплащането на средствата за втори транш се осъществява на основание подадените заявления от първи транш и се явява окончателно доплащане по помощите.

6. Максимален интензитет на помощта:

Съгласно точка 62, буква а) от Кризисната рамка – **до 280 000 евро (547 632 лв.)** на предприятие с дейност в първичното производство на селскостопански продукти.

7. Бюджет

7.1. Бюджетът на помощта за първи транш е в размер на **330 600 000 лв.**

7.2. Бюджетът на помощта за частично плащане по втори транш е в размер на **200 000 000 лв.**

7.3. Бюджетът на помощта за доплащане по втори транш е в размер на **125 700 000 лв.**

Бюджетът по помощта е разпределен в следните направления:

• Сектор „Животновъдство“ и „Растениевъдство“ (по т. 4.3.1, т. 4.3.2 и т. 4.3.3. от настоящия Раздел):

-Първи транш: 166 000 000 лв.;

-Втори транш-частично плащане: 100 000 000 лв. (допълнение с Решение на УС, Протокол № 235 от 07.10.2024 г.)

-Доплащане по втори транш: 63 230 000 лв. (допълнение с Решение на УС, Протокол № 236 от 2024 г.)

• Сектор „Зърнопроизводство“ (по т. 4.3.4. от настоящия Раздел):

-Първи транш: 164 600 000 лв. (изменение с Решение на УС, Протокол № 229 от 16.05.2024 г.)

-Втори транш: 100 000 000 лв. (допълнение с Протокол № 235 от 07.10.2024 г.)

Бюджетът на помощта се утвърждава с решение на УС на ДФ „Земеделие“.

-Доплащане по втори транш: 62 470 000 лв. (допълнение с Решение на УС, Протокол № 236 от 2024 г.)

8. Приемливи разходи

8.1. За определяне размера на помощта, са взети предвид част от разходите, свързани с производство на първична селскостопанска продукция. Помощта се изчислява на база определени ставки по направление и видове животни/култури:

8.2. Размер на помощта за едно животно ЕПЖ, ДПЖ:

Първи транш:

- млечни крави, включени в развъдни програми – 230 лв.
- млечни крави – 160 лв.
- говеда в планински райони – 160 лв.
- месодайни крави – 150 лв.
- месодайни крави, включени в развъдни програми – 200 лв.
- крави от застрашени от изчезване породи - 200 лв.
- биволи – 230 лв.
- овце и кози, включени в развъдни програми – 35 лв.
- овце и кози в планински райони – 27 лв.
- овце майки и/или кози майки, за животните по Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ 3) – 27 лв.
- овце и кози от застрашени от изчезване породи - 27 лв.

Втори транш-частично плащане (допълнение с Решение на УС, Протокол № 235 от 07.10.2024 г.):

- млечни крави, включени в развъдни програми – 138 лв.

- млечни крави – 96 лв.
- говеда в планински райони – 96 лв.
- месодайни крави – 90 лв.
- месодайни крави, включени в развъдни програми – 120 лв.
- крави от застрашени от изчезване породи - 120 лв.
- биволи – 138 лв.
- овце и кози, включени в развъдни програми – 21 лв.
- овце и кози в планински райони – 16,20 лв.
- овце майки и/или кози майки, за животните по Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ 3) – 16,20 лв.
- овце и кози от застрашени от изчезване породи - 16,20 лв.

Доплащане по втори транш (допълнение с Решение на УС, Протокол № 236 от 2024 г.)

- млечни крави, включени в развъдни програми – 92 лв.
- млечни крави – 64 лв.
- говеда в планински райони – 64 лв.
- месодайни крави – 60 лв.
- месодайни крави, включени в развъдни програми – 80 лв.
- крави от застрашени от изчезване породи - 80лв.
- биволи – 92 лв.
- овце и кози, включени в развъдни програми – 14 лв.
- овце и кози в планински райони – 10,80 лв.
- овце майки и/или кози майки, за животните по Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството (ПНДЖ 3) – 10,80 лв.
- овце и кози от застрашени от изчезване породи – 10,80 лв.

8.3. Размер на помощта за едно пчелно семейство:

Първи транш:

- пчелно семейство – 10 лв.

Втори транш-частично плащане (допълнение с Решение на УС, Протокол № 235 от 07.10.2024 г.):

- пчелно семейство – 6 лв.

Доплащане по втори транш (допълнение с Решение на УС, Протокол № 236 от 2024 г.)

- пчелно семейство – 4 лв.

8.4. Размер на помощта за плодове и зеленчуци, винени лозя, маслодайна роза и тютюн:

Първи транш:

- ябълки, круши, кайсии/зарзали, праскови/нектарини, череша/вишни, ягоди, малини, сливи и десертно грозде (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 1 260 лв./ха.
- домати полски, краставици полски, корнишони, патладжан (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 1 370 лв./ха.

- пипер полски (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 1 700 лв./ха.
- картофи – 1 320 лв./ха.
- лук, чесън (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 1 320 лв./ха.
- моркови, зеле, дини и пъпеши (в т.ч. и площите в по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 1 200 лв./ха.
- домати оранжерийни, пипер оранжериев, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни:
  - за домати оранжерийни, пипер оранжериев, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни отглеждани в **отопляеми оранжерии** – **30 000 лв./ха.**
  - за домати оранжерийни, пипер оранжериев, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни отглеждани в **неотопляеми оранжерии** – **3 000 лв./ха.**
- винено грозде – 400 лв./ха.
- маслодайна роза – 880 лв./ха.
- тютюн – 550 лв./ха.

Втори транш-частично плащане (допълнение с Решение на УС, Протокол № 235 от 07.10.2024 г.):

- ябълки, круши, кайсии/зарзали, праскови/нектарини, череша/вишна, ягоди, малини, сливи и десертно грозде (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 756 лв./ха.
- домати полски, краставици полски, корнишони, патладжан (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 822 лв./ха.
- пипер полски (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 1 020 лв./ха.
- картофи – 792 лв./ха.
- лук, чесън (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 792 лв./ха.
- моркови, зеле, дини и пъпеши (в т.ч. и площите в по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 720 лв./ха.
- домати оранжерийни, пипер оранжериев, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни:
  - за домати оранжерийни, пипер оранжериев, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни отглеждани в **отопляеми оранжерии** – **18 000 лв./ха.**
  - за домати оранжерийни, пипер оранжериев, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни отглеждани в **неотопляеми оранжерии** – **1 800 лв./ха.**
- винено грозде – 240 лв./ха.
- маслодайна роза – 528 лв./ха.
- тютюн – 330 лв./ха.

Доплащане по втори транш (допълнение с Решение на УС, Протокол № 236 от 2024г.)

- ябълки, круши, кайсии/зарзали, праскови/нектарини, череши/вишни, ягоди, малини, сливи и десертно грозде (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 504 лв./ха.
- домати полски, краставици полски, корнишони, патладжан (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 548 лв./ха.
- пипер полски (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 680 лв./ха.
- картофи – 528 лв./ха.
- лук, чесън (в т.ч. и площите по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 528 лв./ха.
- моркови, зеле, дини и пъпеши (в т.ч. и площите в по Интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планински райони) – 480 лв./ха.
- домати оранжерийни, пипер оранжерийен, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни:
  - за домати оранжерийни, пипер оранжерийен, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни отглеждани в **отопляеми оранжерии** – **12 000 лв./ха.**
  - за домати оранжерийни, пипер оранжерийен, краставици оранжерийни, ягоди оранжерийни, малини оранжерийни отглеждани в **неотопляеми оранжерии** – **1 200 лв./ха.**
- винено грозде – 160 лв./ха.
- маслодайна роза – 352 лв./ха.
- тютюн – 220 лв./ха.

8.5. Размер на помощта за пшеница, царевица, ечемик, слънчоглед и рапица:

Първи транш:

- за земеделските стопанства, които са заявили площи до 300 ха включително – подпомагането е по 100 лв./ха.
- за земеделските стопанства, които са заявили площи над 300 ха до 600 ха включително – подпомагането е по 100 лв./ха за първите 300 ха включително, и по 50 лв./ха за площите над 300 ха.
- за земеделските стопанства, които са заявили площи над 600 ха – до 1 000 ха включително – подпомагането е по 100 лв./ха за първите 300 ха включително, по 50 лв./ха за площите над 300 ха до 600 ха включително и по 25 лв./ха за площите над 600 ха до 1 000 ха, включително.
- **Максималният размер на подпомагане за един кандидат в сектор „Зърнопроизводство“ е до 55 000 лв.**

Втори транш-частично плащане (допълнение с Решение на УС, Протокол № 235 от 07.10.2024 г.):

- за земеделските стопанства, които са заявили площи до 300 ха включително – подпомагането е по 60 лв./ха.

- за земеделските стопанства, които са заявили площи над 300 ха до 600 ха включително – подпомагането е по 60 лв./ха за първите 300 ха включително, и по 30 лв./ха за площите над 300 ха.
- за земеделските стопанства, които са заявили площи над 600 ха – до 1 000 ха включително – подпомагането е по 60 лв./ха за първите 300 ха включително, по 30 лв./ха за площите над 300 ха до 600 ха включително и по 15 лв./ха за площите над 600 ха до 1 000 ха, включително.
- **Максималният размер на подпомагане за един кандидат в сектор „Зърнопроизводство“ е до 33 000 лв.**

Доплащане по втори транш (допълнение с Решение на УС, Протокол № 236 от 2024г.)

- за земеделските стопанства, които са заявили площи до 300 ха включително – подпомагането е по 40 лв./ха.
- за земеделските стопанства, които са заявили площи над 300 ха до 600 ха включително – подпомагането е по 40 лв./ха за първите 300 ха включително, и по 20 лв./ха за площите над 300 ха.
- за земеделските стопанства, които са заявили площи над 600 ха – до 1 000 ха включително – подпомагането е по 40 лв./ха за първите 300 ха включително, по 20 лв./ха за площите над 300 ха до 600 ха включително и по 10 лв./ха за площите над 600 ха до 1 000 ха, включително.
- **Максималният размер на подпомагане за един кандидат в сектор „Зърнопроизводство“ е до 22 000 лв.**

8.6. Кандидати, подали заявление за подпомагане за първи транш с над 300 ха доказват загуби за стопанската година – 01.10.2022 г. до 30.09.2023 г. За целта кандидатите, заявили за подпомагане площ над 300 ха, които не се облагат по реда на чл. 29, ал. 1, т.1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, подават справка - декларация (по образец, генериран в СЕУ). Справката - декларация, следва да бъде изготвена и подписана от ръководител на предприятието и съставител на финансов отчет, по смисъла на Закона за счетоводството. В нея следва да са отразени данни за стопанската година – 01.10.2022 г. до 30.09.2023 г. по отделно за всяка култура, както следва:

8.6.1. Преки разходи: разходи за горива, разходи за семена, материали, препарати за растителна защита, торове и др., разходи за заплати и социални осигуровки – работници и механизатори, разходи за ренти, разходи за амортизация, разходи за услуги.

8.6.2. Приходи: приходи от продажба на продукцията, приходи от субсидии, нереализирана продукцията.

Образец на горепосочената справка - декларация е неразделна част от Указанията.

8.6.3. Втори транш се осъществява на основание подадените заявления от първи транш и не се изисква повторна справка-декларация.

II. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩТА

Указанията за прилагане на помощта, условията за кандидатстване и сроковете за изплащане се утвърждават с решение на Управителния съвет на Държавен фонд “Земеделие”.

1. Ред за кандидатстване по първи транш.

1.1. Лицата по т.4 от Раздел I на настоящите указания подават заявление за подпомагане в **Общински служби земеделие (ОСЗ) към ОД “Земеделие“ на МЗХ** по постоянен адрес на физическото лице (при кандидатстване на ФЛ) и по седалището на едноличния търговец или юридическото лице (при кандидатстване на ЕТ и ЮЛ). Кандидатства се лично или чрез упълномощено лице, след представяне на нотариално заверено пълномощно по образец, изготвен от ДФЗ.

1.2. Служителите от ОСЗ оказват помощ на кандидатите по т. 1.1. от настоящия Раздел, при подаване на заявленията за подпомагане. Заявлението за подпомагане се разпечатва от ИСАК в два екземпляра и се подписва от кандидата/упълномощеното лице. Всяко заявление получава номер, който се генерира автоматично. Датата на разпечатване и подписване на заявлението се счита за дата на подаване на заявлението за подпомагане в ДФЗ.

1.3. Един екземпляр от заявлението се предоставя на кандидата или на упълномощеното от него лице. Вторият екземпляр се предоставя на ДФЗ, като ОСЗ са длъжни да предоставят заявленията за подпомагане и придружаващите ги документи на ОД на ДФЗ в областта, в която се намира общинската служба. Предаването се извършва периодично с приемно-предавателен протокол.

1.4. Служител на ОД на ДФЗ проверява предоставените документи за окомплектованост и легитимност. Когато при проверката се констатират непълноти или несъответствия, служител на ОД на ДФЗ уведомява кандидата на посочения от него в заявлението телефон, като за уведомяването се съставя протокол, с който се доказва съобщаването по чл. 18а от АПК. Кандидатът следва в рамките крайния срок по т. 4.2. от настоящия Раздел да се яви в ОД на ДФЗ и да отстрани откритите непълноти или несъответствия. В случай че кандидатът за подпомагане не се яви в указания срок в ОД на ДФЗ за отстраняване на непълнотите или несъответствията, се счита, че няма подадено валидно заявление за подпомагане и неговото администриране се прекратява.

1.5. След обобщаване на приетите заявления, ДФ „Земеделие“ определя размера на помощта на всеки бенефициер при спазване условията по т.б. и т. 8.5. от Раздел I на настоящите указания.

1.6. ДФЗ взема решение за одобрение на заявлението или прави отказ.

1.7. ДФЗ предоставя информация на НАП за предстоящите плащания на земеделските стопани, бенефициери по схемата за подпомагане.

1.8. Помощта се изплаща по посочената IBAN сметка на земеделския стопанин.

2. Документи за предоставяне на помощта по първи транш:

2.1. Кандидатите прилагат следните документи:

а) заявление, генерирано от системата, в което се декларира:

- ЕИК (за ЕТ и ЮЛ);
- IBAN сметка и ВИС код на обслужващата банка;
- броят на животните/пчелните семейства/размерът на площта, за която се кандидатства;
- наличие/липса на друго публично финансиране за същите приемливи разходи;
- че не е предприятие, на което са наложени санкции, приети от ЕС, включително, но не само:
  - не е физическо или юридическо лице, сдружение или орган, изрично посочени в правните актове за налагане на тези санкции;
  - не е предприятие, притежавано или контролирано от физически или юридически лица, сдружения или органи, срещу които са наложени санкции от страна на ЕС; или
  - не е предприятие, осъществяващо дейност в отрасли, подложени на санкции, приети от ЕС, доколкото помощта би подкопала целите на съответните санкции
- че няма неизпълнени разпореждания за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта да се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар;

• че дава съгласие за прихващане на изискуеми задължения към Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ), съгласно т.4.1. от Раздел I на настоящите указания.

б) решение на компетентния орган на управление на юридическото лице за кандидатстване по схемата (*не се отнася за ЕТ*).

в) производителите на оранжерийна продукция в отопляеми оранжерии следва да представят някой от следните документи: одобрен инвестиционен проект или договор за доставка на топлоенергия с доставчик, който произвежда и продава топлоенергия, или разрешително за водовземане от минерална вода с цел отопление, или договор за доставка на природен газ (метан), или счетоводен документ за придобито отоплително съоръжение (котел). Не се изискват, в случай на вече представени по помощта, прилагана през 2022 г. и 2023 г. **За доказване, дали са функционирали като отопляеми оранжерии, се представят документи (за ел. енергия, горива и др.).**

г) справка-декларация за отчетена загуба по култури – за кандидати, заявили за подпомагане над 300 ха в сектор „Зърнопроизводство“.

2.2. Документи, издадени служебно в резултат на извършени проверки от ОД на ДФ „Земеделие“.

а) разпечатка от проверка за открито производство за обявяване в несъстоятелност или обявени в несъстоятелност.

б) разпечатка от проверка за производство по ликвидация.

в) извлечение от регистър „Лоши вземания“ в ИСАК, удостоверяващо дали бенефициерът има изискуеми задължения към Фонда.

3. Контрол и отговорности.

3.1. ДФЗ извършва контрол за съответствие с условията за допустимост на бенефициерите съгласно т. 4 от Раздел I на настоящите указания и окомплектованост на документите по т. 2 от настоящия Раздел.

3.2. ДФЗ контролира общата стойност на помощта по настоящата схема за държавна помощ да не надхвърля левовата равностойност на 280 000 евро (547 632 лв.) на бенефициер.

3.3. ДФ „Земеделие“ може по всяко време преди изплащане на помощта да изисква информация и документи от земеделските стопани във връзка с доказването на правомерното предоставяне на помощта.

3.4. ДФ „Земеделие“ извършва административна проверка и проверка на място на земеделските стопани, кандидатствали за отопляеми оранжерии. При извършена проверка на място по други схеми за подпомагане се вземат резултатите от проверката, но не повече от заявените площи по схемата.

3.5. ДФЗ предоставя за проверка на НАП подадените справки-декларации за отчетена загуба по култури на стопаните, получили подпомагане.

3.6. При деклариране на неверни данни и представяне на неистински документи, вземането на Фонда става изискуемо и земеделският стопанин възстановява получените средства, заедно със законната лихва от датата на получаването им.

3.7. Предоставените финансови средства по настоящата държавна помощ, имат характер на публично вземане. Установяване на дължимостта на публичното вземане и принудителното му събиране се осъществява от ДФ „Земеделие“ по реда на ЗПЗП, АПК и ДОПК.

3.8. Втори транш се осъществява на основание подадените заявления от първи транш.

4. Срокове на помощта

4.1. Срок за подаване на заявленията за първи транш – от **20 март 2024 г. до 09 април 2024 г.**

В случай, че към датата на прием на заявленията няма постановяване на положително решение на Европейската комисия за съвместимост с правилата в областта на държавните помощи по двете нотификации, то той се осъществява под условие.

4.2. Срок за отстраняване на открити непълноти или несъответствия по т. 1.4. на Раздел II от настоящите указания: до 11 април 2024 г.

4.3. Срок за изплащане на помощта за първи транш: до 22 май 2024 г.

4.4. Срок за частично изплащане на помощта за втори транш: от 09.10.2024 г. (допълнение с Решение на УС, Протокол № 235 от 07.10.2024 г.).

4.5. Срок за доплащане на помощта за втори транш: до 30.11.2024 г. (допълнение с Решение на УС, Протокол № 236 от 26.11.2024 г.).

Допуска се изплащане на помощта и след срока, при възникнали обстоятелства и казуси, които изискват извършване на допълнително обследване допустимостта за подпомагане на съответния бенефициер.

III. СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. Помощта, съгласно тази схема, е вид държавна помощ, предоставена при спазване условията на правото на Европейския съюз.

2. Помощта е част от мерките за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на държавата вследствие на руската агресия срещу Украйна и наложените в тази връзка санкции и предприетите ответни мерки, и има за цел да бъде преодолян недостигът на ликвидност, пред който са изправени предприятията, и да се гарантира, че затрудненията, причинени от настоящата кризисна ситуация, не намаляват тяхната жизнеспособност.

3. Помощ за предприятия, извършващи дейност в първичното производство на селскостопански продукти не трябва да се фиксира на основата на цената или количеството продукти, пуснати на пазара.

4. Когато предприятие извършва дейност в няколко сектора, за които се прилагат различни максимални размери в съответствие с точка 61, буква а) и точка 62, буква а) от Временна рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна, държавата членка гарантира чрез подходящи средства, че за всяка от тези дейности се спазва съответният таван. Всички използвани стойности трябва да бъдат в брутно изражение, тоест преди облагане с данъци или други такси.

5. Помощта не е обвързана с условие за преместването на производствена или друга дейност на бенефициера от друга държава в рамките на ЕИП към територията на България.

6. Помощ **не се предоставя** на предприятия, на които са наложени санкции, приети от ЕС, включително, но не само:

- физически или юридически лица, сдружения или органи, изрично посочени в правните актове за налагане на тези санкции;
- предприятия, притежавани или контролирани от физически или юридически лица, сдружения или органи, срещу които са наложени санкции от страна на ЕС; или
- предприятия, осъществяващи дейност в отрасли, подложени на санкции, приети от ЕС, доколкото помощта би подкопала целите на съответните санкции.

7. Временните мерки за помощ могат да се кумулират помежду си в съответствие с разпоредбите на специфичните раздели на Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна. Временните мерки за помощ, обхванати от Кризисната рамка, могат да се

кумулират с помощи в съответствие с регламентите за минимална помощ de minimis или с помощи в съответствие с регламентите за групово освобождаване, или с помощи, предоставени съгласно Временната рамка за COVID-19, при условие че се спазват разпоредбите и правилата за кумулиране от съответните регламенти и Временната рамка за COVID-19.

През 2024 г. помощта по настоящата мярка се натрупва в рамките на максималния интензитет по т. 6 на Раздел I от настоящите указания с помощта по същата схема за държавна помощ, прилагана през 2022 г. (SA. 103875 (2022/N) SA.104779 (2022/N)); през 2023 г. (SA.106681 (2023/N), SA.109279 (2023/N), SA.109409 (2023/N), SA.107863 (2023/N), (SA. 110212 (2023/N)) и през 2024 г. (SA.112734 (2024/N); SA.112832 (2024/N) – изменена с SA.114064 (2024/NN)). Помощта не се натрупва с други помощи за преодоляване негативните последици след агресията на Русия срещу Украйна, прилагани посредством други инструменти (различни от държавна или минимална помощ).

8. Земеделски стопани, които са предприятия – обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на преходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар нямат право на помощта.

9. Публикуване и информация – изпълнение на изискванията на Раздел 3 Мониторинг и докладване от Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна.

Съгласно точка 87 от Временната рамка, съответната информация за всяка индивидуална помощ, предоставена съгласно настоящото съобщение, в размер над 10 000 EUR в сектора на селското стопанство и рибарството, се публикува на уебсайта на предоставящия орган на държавни помощи в земеделието – Държавен фонд „Земеделие“ в срок от 12 месеца от момента на предоставянето ѝ.

В МЗХ се съхранява официална документация и информация относно изпратените уведомления до Европейската комисия, решенията на ЕК за схемите за държавна помощ, помощите, попадащи в обхвата на групово освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

Подробните записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени във Временна кризисна и преходна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката след военната агресия на Русия срещу Украйна се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на помощта.

10. В съответствие с чл. 10 от Закона за държавните помощи ДФ “Земеделие“ е администратор на помощта по отношение на управлението и предоставянето ѝ. В съответствие с чл. 8, ал. 2, т. 3 и т. 4 от Закона за държавните помощи дейностите по уведомяване, докладване и комуникация с Европейската комисия, се осъществяват от министъра на земеделието и храните.

За МЗХ
Заместник-министър: (П)
Иван Капитанов

За ДФ ”Земеделие“
Изпълнителен директор: (П)
Ива Иванова